

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİĞE YÖNELİK İLGİLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Sefa Biricik
Özel Ceceli Okulları
sefabiricik25@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi G. Filiz Önal
Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
filizonal07@hotmail.com

Özet

Çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin müziğe yönelik ilgilerini incelemektir. Çalışma grubunu, Ankara'da bulunan Ceceli Okulları 5-6-7-8.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya 2018-2019 eğitim- öğretim yılı güz döneminde 28 öğrenci ile 5. sınıf, 39 öğrenciyle 6. sınıf, 59 öğrenciyle 7. sınıf ve 46 öğrenciyle 8. sınıf toplam 172 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin müziğe yönelik ilgilerini belirlemeye yönelik veriler elde etmek için, Okay ve ark. (2015) tarafından geliştirilen "Müziğe Yönelik İlgil Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçekte 5 alt boyutta 29 madde yer almaktadır. Ölçek maddelerinin değerlendirilmesinde 5'li Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS programında frekans, bağımsız grupta t-testi ve tek yönlü Varyans analizi (ANOVA), farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için de Tukey testi uygulanmıştır.

Öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin müziğe yönelik ilgilerinin belirlenmesinde çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlarda kız öğrenciler lehine anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Buna göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha fazla çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutum gösterdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik, Müzik Eğitimi, Müziğe Yönelik İlgil.

THE RESEARCH OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS ATTITUDES TOWARDS MUSIC ACCORDING TO DIFFERENT VARIABLES

Abstract

The purpose of this study is to examine the attitudes of secondary school students towards music. The study group is composed of 172 secondary school students of a private school in the centre of Ankara. The study was carried out in Fall term in the 2018-2019 Academic Year. To collect data, the interest in music scale, 5 point Likert Scale, was used. In analyzing the data, Frequency, the T-Test and ANOVA in independent groups in SPSS programme were used. To determine from which group the difference arouse, Tukey test was used.

It has been determined female students have negative attitudes towards playing an instrument and going to a concert. It has also been found out female students have more negative attitudes towards playing an instrument and going to the concerts than male students.

Keywords: Music, Music Education, Interest in Music.

GİRİŞ

Müzik, insanoğlunun varoluşuyla başlayan en eski sanat dallarından biridir. Duygu ve düşünceleri ifade etme, anlamlandırma, dinletme ve beğeniye sunma yöntemidir. İnsan yaşamı içerisinde sevinçlerini ve kederlerini çoğunlukla müzikle ifade etmiştir. Dolayısıyla bireyin iç dünyasının en güzel ifadelerinden biri müzik olmuştur.

Müzik, toplumların yaşayış biçimlerine göre şekil almaktadır. Siyasi yapılar, gelenek ve görenekler, dini ve vicdani inançlar gibi etkenler toplumdaki müzik kültürlerini belirlemiştir. İnsanların yaşadığı yöreler veya bölgelerdeki sözlü veya sözsüz parçalar orada yaşayanların değerlerini, düşünce ve toplum özelliklerini bizlere yansıtabilmektedir. Müzik aracılığıyla o toplumdakiler en yoğun ve derin duygularının yanı sıra en basit olaylarda bile kendilerini müzik yoluyla ifade etmişlerdir. Müziğin sürekliliği, eski zamanlarda dilden dile, günümüzde ise notaya alınarak veya kayıt yapılarak nesilden nesile aktarılabilmektedir (Angı, 2013: 10).

Varoluşsal bir ihtiyaçla başlamasına rağmen zaman içerisinde sosyal ve ekonomik gelişmelerle insana bir statü kazandırma unsuru haline gelmiştir. Müziğin eğitim ve ticari yaşama girmesi kültürel yapı içindeki önemini daha da artırmıştır.

Hayatın bir parçası olan müziğin sadece bireylerin kişisel gelişimine etkisiyle sınırlı değildir. Bunların dışında müziğin akademik gelişim, fiziksel gelişim, sosyokültürel gelişim gibi birçok alanda olumlu yönde katkıları vardır. İnsanların müzikle kendilerini ifade edebilme yolları kolaylaşırken bir yandan da müzikal duyarlılıklarının gelişmeleri söz konusudur (Kılıç, 2016).

İletişim kurma, susma, harekete geçme, ilişki kurma, disipline etme ve matematik kaynaklı mantık ve muhakeme sanatı olan müzik; eş zamanlı olarak insan doğası ve ruhuna diğer tüm sanatlardan daha kolay ve derinden nüfus eder. Düşünsel yönümüz ile duygusal devinimlerimizin harmanı olan müzik, can bulunduğu ortamın beşeri, siyasi, fiziki ve sosyal faktörlerinden de büyük ölçüde etkilenir. Bu sanat sayesinde gündelik yaşantımıza dair güç depolarken sosyal yaşantının da tüm gerekliliklerini benimsemiş oluruz (Selanik, 1996: 2).

Müziğin etkileme gücü, oluşturulduğu dönemin insani ve dönemsel şartlarına göre değişiklik gösterse de dikkat çekici, yansıtıcı, duyumsatıcı ve coşkulu yönleri genellikle ağır basmaktadır. Notaların ahenginin yanı sıra, eserde yer alan sözlü mesajlar ve bu mesajlara yüklenen yoğun anlamlar, eserle verilmek istenen duyguya derinlik katar (Günay, 2006: 53-54).

Sosyal bir varlık olmasının doğal getirisi olarak insan, geçmişten günümüze topluluk yaşantısını benimsemiş, toplumsal yaşamın en değerli unsuru olmuştur. Bu sebeple toplum hayatında önemli rolü olan her etmenin, toplumu ve temel unsuru olan insan faktörünü derinden etkileyeceği aşikârdır (Kamalı, 2017: 34).

Bir toplumun yaşanmışlıkları, gelenek-görenekleri, değer yargıları, toplumsal kimliği, yaptığı müziğin her bir notasında nakış nakış işlenmiştir. Bu anlamda müzik; millet dillerinin, bölge ağızlarının ötesinde ortak kültür mirasını dile getirmekte özel bir dildir (Şen, 2016: 89).

İnsan, bebeklik çağında ninniyle, erken çocukluk çağında tekerleme, müzikli masal, sayıma ve oyunlarla, geç çocukluk ve gençlik çağında marş, şarkı, türkü ve değişik müzik türleriyle yoğrulur. Yetişkinlik ve ileri dönemde de müzik hayatının her alanını doldurur (Uçan, 2005: 12).

Beyin gelişiminin % 80' i 3 yaşına kadar, zihinsel gelişimin ise %85' i 8 yaşına kadar tamamlandığından, bu süreçte müziğin zekâ ve beyin gelişimi için önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Genel olarak çocukların biraz da olsa müzik eğitimi almaları algılama öğrenme kapasiteleri ve zekâlarını geliştirirken, zihinsel ve bedensel koordinasyonlarını ve yaratıcılıklarını geliştirir (Kutlay, 2006).

Çocuk başka şeylerin yanı sıra güvenlik hissi grup içinde yer edinebilme bir etkinlikte yer alabilme ve kendi sorunlarıyla yüzleşme ve başarılı olmaya gereksinim duyar. Müzik programı; müzik deneyimlerinin kalitesiyle programın düzenlenmesi ve ele alınan müzik öğretim yöntemleriyle birlikte çocuğun gelişimine katkıda bulunur. İyi hazırlanmış bir müzik eğitim programıyla çocuk; yaşamın zevkini ve anlamını sınıf içinde, toplumda dünyada yaşamayı anlayabilir. Ulusal ve dünya tarihini anlamlı kılabilir. Bilim, sanat, sosyal bilimler, sağlık, din gibi alanlara ilgiyi geliştirip bilgilendirebilir. Yaratıcılığı değişik tür aktivite düşünceleri geliştirebilir ve davranışlarında olumlu gelişmeler sağlanabilir (Çilden, 2001: 4).

Bu bağlamda çalışmamızın amacı 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin müziğe yönelik ilgilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesidir.

MATERYAL VE METOT

Örnekleme ve Veri Kümesi

Araştırma grubunu Ankara ili Keçiören ilçesi "Ceceli Okulları" 2018-2019 eğitim- öğretim yılı güz döneminde eğitim gören 5. sınıf (28 öğrenci), 6.sınıf (39 öğrenci), 7. sınıf (59 öğrenci) ve 8. sınıf (46 öğrenci) öğrencileri olmak üzere toplam 172 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada, basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile öğrencilerle yüz yüze görüşme yapılarak hazırlanan anketin doldurulması istenmiştir. Evrenin büyüklüğu bakımından 200 adet anket dağıtılmış ve 28 anket eksik doldurulduğu için değerlendirmeye alınmamıştır. Katılımcıların cinsiyet, sınıf, aile geliri, anne ve baba eğitim durumu değişkenlerine göre frekans dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılım

CİNSİYET	N	%
Erkek	84	48,8
Kız	88	51,2
SINIF	N	%
5.sınıf	28	16,3
6.sınıf	39	22,7
7.sınıf	59	34,3
8.sınıf	46	26,7
AİLE GELİRİ	N	%
Orta	120	69,8
Yüksek	52	30,2
ANNE EĞİTİM DURUMU	N	%
Ortaokul	5	2,9
Lise	59	34,3
Üniversite	108	62,8
BABA EĞİTİM DURUMU	N	%
Ortaokul	7	4,1
Lise	41	23,8
Üniversite	124	72,1
TOPLAM	172	100

Öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin dağılımlarına bakıldığında 84 kişi (%48,8) erkek; 88 kişinin (%51,2) kız olduğu görölmektedir. Sınıflarına ilişkin dağılımlarına bakıldığında 28 öğrenci (%16,3) 5. sınıf, 39 öğrenci (%22,7) 6. sınıf, 59 öğrenci (%34,3) 7. sınıf ve 46 öğrencinin ise (%26,7) 8. sınıfta oldukları gözlenmiştir. Ailelerinin aylık toplam gelirlerine ilişkin dağılımlarına bakıldığında; 120 ailenin (%69,8) orta, 52 ailenin ise (%30,2) yüksek gelir düzeyine sahip oldukları görölmektedir. Anne eğitim durumuna ilişkin dağılımlarına bakıldığında; 5 kişi ile (%2,9) ortaokul, 59 kişi ile (%34,3) lise, 108 kişi ile (%62,8) üniversite mezunu oldukları görölmektedir. Baba eğitim durumuna ilişkin dağılımlarına bakıldığında ise, 7 kişi ile (%4,1) ortaokul, 41 kişi ile (%23,8) lise, 124 kişi ile ise (%72,1) üniversite mezunu oldukları görölmektedir.

Veri Toplama Araçları: Araştırmada öğrencilerin müziğe yönelik ilgilerini belirlemeye yönelik veriler elde etmek için; Okay ve ark. (2015) tarafından geliştirilen "Müziğe Yönelik İlgili Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçekte; algı çalmaya yönelik olumlu tutumlar, konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar, çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar, şarkı söylemeye yönelik tutumlar ve müzik dinlemeye yönelik tutumlar olmak üzere 5 alt boyutta toplam 29 madde yer almaktadır. Ölçekte tersten puanlandırma olmayıp ölçekteki her ifade için, "tamamen katılıyorum", "katılıyorum",

"kararsızım", "katılmıyorum" ve "kesinlikle katılmıyorum" olmak üzere 5'li likert kullanılmıştır. Ayrıca ankette, katılanların sosyo-demografik ve bazı özelliklerine yönelik (cinsiyet, sınıf, aile geliri, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu) sorular da bulunmaktadır.

Kişisel Bilgi Formu: Bu formda katılanların sosyo-demografik ve bazı özelliklerine yönelik (cinsiyet, sınıf, aile gelir durumu ve anne ve baba eğitim durumu) sorular bulunmaktadır.

Verilerin Analizi: Verilerin analizinde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için frekans analizi; cinsiyet ve gelir düzeyi değişkenine göre müziğe yönelik ilgi düzeylerinin karşılaştırılmasında bağımsız gruplarda t-testi uygulanmıştır.

Her düzey sınıfın, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumlarına göre müziğe yönelik ilgi düzeylerinin karşılaştırılmasında Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) ve gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için de Tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde, bilgisayar ortamında SPSS 20,0 istatistik paket programından yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 2: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Müziğe Yönelik İlgilerinin Karşılaştırılması

ALT BOYUTLAR	Cinsiyet	N	Ort.	Ss.	T	P(sig.)
Çalgı Çalmaya Yönelik Olumlu Tutumlar	Erkek	84	3,29	,665	2,822	,005*
	Kız	88	3,01	,669		
Konsere Gitmeye Yönelik Olumlu Tutumlar	Erkek	84	3,08	1,223	3,861	,000*
	Kız	88	2,47	,776		
Çalgı Çalmaya ve Konsere Gitmeye Yönelik Olumsuz Tutumlar	Erkek	84	2,21	,922	-	,003*
	Kız	88	2,61	,844		
Şarkı Söylemeye Yönelik Tutumlar	Erkek	84	4,36	1,024	4,754	,000*
	Kız	88	3,61	1,053		
Müzik Dinlemeye Yönelik Tutumlar	Erkek	84	2,63	,458	,920	,359
	Kız	88	2,56	,599		

*: $p < 0,05$

Çalışmaya katılanların cinsiyetlerine göre müziğe yönelik ilgi alt boyutlarının karşılaştırılmasında; ÇÇYOT ($p = ,005$), KGYOT ($p = 000$), ÇÇKGYOT ($p = 003$) ve ŞSYT ($p = ,000$), alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanırken; MDYT ($p = ,359$) alt boyutunda anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Buna göre; erkek öğrencilerin, kız öğrencilere oranla; ÇÇYOT, KGYOT ve ŞSYT alt boyutunda daha fazla müziğe yönelik ilgilerinin olduğu görülmektedir.

Kız öğrencilerin ise erkek öğrencilere oranla, ÇÇKGYOT alt boyutunda daha fazla müziğe yönelik olumsuz tutum gösterdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Sınıflarına Göre Müziğe Yönelik İlgilerinin Karşılaştırılması

ALT BOYUTLAR	Sınıf	N	Ort.	Ss.	F	P(sig.)
Çalgı Çalmaya Yönelik Olumlu Tutumlar	5.Sınıf	28	3,23	,697	,420	,739
	6. Sınıf	39	3,22	,608		
	7. Sınıf	59	3,13	,603		
	8.Sınıf	46	3,08	,821		
Konsere Gitmeye Yönelik Olumlu Tutumlar	5.Sınıf	28	2,83	,858	2,217	,048*
	6. Sınıf	39	2,98	,893		
	7. Sınıf	59	2,89	1,309		

	8.Sınıf	46	2,45	,929		
Çalgı Çalmaya ve Gitmeye Yönelik Tutumlar	5.Sınıf	28	2,61	,859	1,076	,361
	6. Sınıf	39	2,26	,955		
	7. Sınıf	59	2,48	,862		
	8.Sınıf	46	2,32	,940		
Şarkı Söylemeye Tutumlar	5.Sınıf	28	4,36	1,052	4,121	,008*
	6. Sınıf	39	4,21	,863		
	7. Sınıf	59	4,02	1,020		
	8.Sınıf	46	3,56	1,290		
Müzik Dinlemeye Tutumlar	5.Sınıf	28	2,70	,600	,763	,516
	6. Sınıf	39	2,52	,411		
	7. Sınıf	59	2,63	,474		
	8.Sınıf	46	2,56	,640		

*: p<0,05

Çalışmaya katılanların sınıflarına göre müziğe yönelik ilgi alt boyutlarının karşılaştırılmasında; ÇÇYOT (p=,739), ÇÇKGYOT (p=361) ve MDYT (p=,516) alt boyutlarında anlamlı farklılıklara rastlanmazken; KGYOT (p=048) ve ŞSYT (p=,008), alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Yapılan çoklu karşılaştırma sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Sınıflarına Göre Müziğe Yönelik İlgi Karşılaştırılması Farklılıklarına Ait Çoklu Karşılaştırma Sonuçları

ALT BOYUTLAR	Post Hoc (Tukey Testi)		
	Karşılaştırma	Ortalama Arası Fark	Anlamlılık
Konsere Gitmeye Yönelik Olumlu Tutumlar	5. Sınıf	-,378	,138
	8. Sınıf.	-,535	,021*
	7. Sınıf	-,442	,035*
Şarkı Söylemeye Yönelik Tutumlar	5. Sınıf	-,800	,002*
	8. Sınıf.	-,646	,006*
	7. Sınıf	-,464	,029*

*: p<0,05

Çoklu karşılaştırma sonuçlarına göre; KGYOT alt boyutunda 8. sınıf öğrencileri ile 6. sınıf ve 7. sınıf öğrencileri arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır.

Buna göre; 8. sınıf öğrencilerinin, 6. sınıf ile 7. sınıf öğrencilerine oranla daha düşük müziğe yönelik ilgi tutumlarına sahip oldukları görülmektedir.

Çoklu karşılaştırma sonuçlarına göre; ŞSYT alt boyutunda tüm sınıf değişkenleri arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır.

Buna göre; 8. sınıf öğrencilerinin, 5. 6. ve 7. sınıf öğrencilerine oranla daha düşük müziğe yönelik ilgi tutumlarına sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 5: Öğrencilerin Aile Gelir Durumlarına Göre Müziğe Yönelik İlgilerinin Karşılaştırılması

ALT BOYUTLAR	Gelir Düzeyi	N	Ort.	Ss.	T	P(sig.)
Çalgı Çalmaya Olumlu Tutumlar	Orta	120	3,17	,681	,643	,582
	Yüksek	52	3,10	,683		
Konsere Gitmeye Olumlu Tutumlar	Orta	120	2,76	1,150	,103	,749
	Yüksek	52	2,84	,867		
Çalgı Çalmaya ve Gitmeye Yönelik Olumsuz	Orta	120	2,34	,892	,198	,657
	Yüksek	52	2,56	,925		

Tutumlar

Şarkı Söylemeye Yönelik Tutumlar	Orta	120	4,04	1,024		
	Yüksek	52	3,89	1,268	,801	,128
Müzik Dinlemeye Yönelik Tutumlar	Orta	120	2,57	,521		
	Yüksek	52	2,65	,557	-,812	,610

*: p<0,05

Çalışmaya katılanların aile gelir düzeyine göre müziğe yönelik ilgi alt boyutlarının karşılaştırılmasında; ÇÇYOT (p=,582), KGYOT (p=,749), ÇÇKGYOT (p=,657), ŞSYT (p=,128) ve MDYT (p=,610) alt boyutunda anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Tablo 6: Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna İlişkin Müziğe Yönelik İlgilerinin Karşılaştırılması

ALT BOYUTLAR	Eğitim Durumu	N	Ort.	Ss.	F	P(sig.)
Çalgı Çalmaya Yönelik Olumlu Tutumlar	Ortaokul	5	2,82	,547		
	Lise	59	3,25	,608	1,304	,274
	Üniversite	108	3,12	,719		
Konsere Gitmeye Yönelik Olumlu Tutumlar	Ortaokul	5	2,22	1,067		
	Lise	59	3,02	1,323	2,623	,076
	Üniversite	108	2,68	,885		
Çalgı Çal. ve Kon Git. Yön Olumsuz Tut.	Ortaokul	5	3,10	1,054		
	Lise	59	2,30	,850	1,970	,143
	Üniversite	108	2,44	,920		
Şarkı Söylemeye Yönelik Tutumlar	Ortaokul	5	3,10	1,329		
	Lise	59	4,12	,901	2,083	,128
	Üniversite	108	3,97	1,178		
Müzik Dinlemeye Yönelik Tutumlar	Ortaokul	5	2,52	,975		
	Lise	59	2,64	,516	,387	,680
	Üniversite	108	2,57	,519		

*: p<0,05

Çalışmaya katılanların anne eğitim durumlarına ilişkin müziğe yönelik ilgi alt boyutlarının karşılaştırılmasında; ÇÇYOT (p=,274), KGYOT (p=,076) ÇÇKGYOT (p=,143), ŞSYT (p=,128) ve MDYT (p=,680) alt boyutlarında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Tablo 7: Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna İlişkin Müziğe Yönelik İlgilerinin Karşılaştırılması

ALT BOYUTLAR	Eğitim Durumu	N	Ort.	Ss.	F	P(sig.)
Çalgı Çalmaya Yönelik Olumlu Tutumlar	Ortaokul	7	3,23	,854		
	Lise	41	3,04	,679	,736	,480
	Üniversite	124	3,19	,673		
Konsere Gitmeye Yönelik Olumlu Tutumlar	Ortaokul	7	2,42	2,42		
	Lise	41	2,74	2,74	,488	,615
	Üniversite	124	2,82	2,82		
Çalgı Çal. ve Kon Git. Yön Olumsuz Tut.	Ortaokul	7	2,89	1,153		
	Lise	41	2,32	,959	1,161	,316
	Üniversite	124	2,41	,871		
Şarkı Söylemeye Yönelik Tutumlar	Ortaokul	7	3,67	1,367		
	Lise	41	4,03	,976	,316	,730
	Üniversite	124	4,01	1,132		
Müzik Dinlemeye Yönelik Tutumlar	Ortaokul	7	2,80	,923		
	Lise	41	2,65	,585	,950	,389
	Üniversite	124	2,56	,485		

*: p<0,05

Çalışmaya katılanların baba eğitim durumlarına ilişkin müziğe yönelik ilgi alt boyutlarının karşılaştırılmasında; ÇÇYOT ($p=,480$), KGYOT ($p=615$) ÇÇKGYOT ($p=316$), ŞSYT ($p=,730$) ve MDYT ($p=,389$) alt boyutlarında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Tablo 8: Öğrencilerin Müziğe Yönelik İlgi Ölçeğinin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanlara Ait Ortalamalar

Alt Boyutlar	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Ss.
ÇÇYOT	172	1	5	3,15	,681
KGYOT	172	1	5	2,78	1,070
ÇÇKGYOT	172	1	5	2,41	,905
ŞSYT	172	1	5	4,00	1,102
MDYT	172	1	5	2,60	,531

Tablo incelendiğinde; öğrencilerin ÇÇYOT alt boyutunda ($=3,15\pm,681$), KGYOT alt boyutunda ($=2,78\pm1,070$), ÇÇKGYOT alt boyutunda ($=2,41\pm,905$), ŞSYT alt boyutunda ($=4,00\pm1,102$) ve MDYT alt boyutunda ($=2,60\pm,531$) ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. Buna göre çalışmaya katılanların genel olarak ortalamalarına bakıldığında müziğe yönelik tutumları adına daha fazla şarkı söylemeye yönelik tutuma ilgi duydukları söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ortaokul öğrencilerinin müziğe yönelik ilgilerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi amacıyla yapılan çalışmamızda şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin müziğe yönelik ilgilerinin genel olarak tüm boyutlarıyla (çalma çalma, konsere gitme, şarkı söyleme, müzik dinleme) sevdikleri; özellikle şarkı söylemeye yönelik olumlu tutum gösterdikleri belirlenmiştir. Yılmaz'ın (2014) yapmış olduğu çalışmasında, öğrencilerin şarkı söylemeye yönelik tutumlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşmış ve şarkı söyleme isteği ile birlikte şarkılar çocuklara müzik sevgisi, insan sevgisi, yurt sevgisi, doğa ve hayvan sevgisi gibi önemli özellikleri de kazandırabilmek için yardımcı olacağını belirtmiştir.

Bedir ve Akkurt (2012) müzik dinlemenin öğrencilerin zevk aldıkları faaliyetlerden biri olduğunu belirterek öğrencilerin çok küçük yaşlardan itibaren müzik dinlemeye başlamakta olduklarını ve kendi müzik tarzlarını zaman içerisinde yaşadıkları tecrübelerle oluşturmakta olduklarını vurgulamışlardır. Kılıç (2016), ortaokul öğrencilerinin müzik ile ilgili görüşlerinin belirlenmesine yönelik yapmış olduğu çalışmasında; ortaokul öğrencilerinin müziğe ilişkin ilgi ve sevgi konusundaki görüşlerinde müzik dinlemeye ve müziğin tüm boyutlarında (çalma çalma, müzik dinleme, şarkı söyleme gibi) olumlu tutum gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz bulgularla destekler niteliktedir.

Çalışmaya katılanların cinsiyetlerine göre müziğe yönelik ilgi alt boyutlarının karşılaştırılmasında; çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum ($p=,005$), konsere gitmeye yönelik olumlu tutum ($p=000$), çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutum ($p=003$) ve şarkı söylemeye yönelik olumlu tutum ($p=,000$) alt boyutlarında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Buna göre erkek öğrencilerin; Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum, konsere gitmeye yönelik olumlu tutum ve şarkı söylemeye yönelik olumlu tutum alt boyutlarında müziğe yönelik daha fazla ilgilerinin olduğu tespit edilmiştir. Saruhan ve Deniz (2011) temel eğitim 2. Kademe öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumları üzerine yapmış olduğu çalışmasında; öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit etmekle birlikte bu farklılığın kız öğrenciler lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yine elde ettiğimiz bulgular ile çelişen, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla müzik derslerine ve etkinliklerine yönelik olarak daha olumlu tutumlara sahip olduğu çeşitli araştırmalar mevcuttur (Atalay 1998, Bowman, 1976, Akt. Nacaklı, 2006). Bu sonuçlar da elde ettiğimiz bulgularla örtüşmemektedir.

Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar alt boyutunda; kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla müziğe yönelik ilgilerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Buradan da anlaşılacağı

üzere, kız öğrenciler müziğe yönelik ilgilerinin, çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik alt boyutunda olumsuz tutum sergilemektedirler.

Öğrencilerin sınıflarına ilişkin müziğe yönelik ilgilerinin karşılaştırılmasında konsere gitmeye yönelik olumlu tutum ve şarkı söylemeye yönelik tutum alt boyutlarında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Yapılan çoklu karşılaştırma istatistiği sonucuna göre; konsere gitmeye yönelik olumlu tutum alt boyutunda; 8. sınıf öğrencilerinin 6. sınıf ve 7. sınıf öğrencilerine oranla müziğe yönelik ilgilerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Şarkı söylemeye yönelik olumlu tutumlar alt boyutunda ise; 8.sınıf öğrencilerinin 5.sınıf, 6. sınıf ve 7. sınıf öğrencilerine oranla daha düşük müziğe yönelik ilgilerinin olduğu tespit edilmiştir. Bowman (1976) öğrencilerin müzik aktivitelerine yönelik görüşlerinin belirlenmesine yönelik yapmış olduğu çalışmada, yaşça büyük öğrencilerin yaşça daha küçük öğrencilere oranla müzik etkinliklerine karşı daha fazla olumsuz tutum sergiledikleri sonucuna ulaşmıştır. Saruhan ve Deniz (2011) yapmış olduğu çalışmada, 6.sınıf öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları, 7. ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha olumlu oldukları görülmüştür. Öğrencilerin müziğe yönelik ilgilerinin okudukları sınıf düzeyine göre farklılaştığı çeşitli çalışmalar olup; ortaöğretim öğrencilerinin müzik faaliyetlerine karşı tutumlarının sınıf düzeyi arttıkça müziğe yönelik tutumun azaldığı bazı araştırmacıların çalışmalarında tespit edilmiştir (Atalay,1998, Bowman,1976, Phillips,2003, Svengalis, 1978). Bu durum 8. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin liselere geçiş sınavlarından sorumlu ve kaygılı oldukları düşünüldüğünde; müzik aktivitelerine karşı 5. 6. ve 7. sınıf öğrencilerine oranla daha düşük ilgilerinin çıkmış olabileceği düşünülebilir.

Öğrencilerin aile gelir durumlarına ilişkin müziğe yönelik ilgilerinin karşılaştırılmasında alt boyutlara ait anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. Öğrencilerin anne ve baba eğitim durumlarına ilişkin müziğe yönelik ilgilerinin karşılaştırılmasında, alt boyutlara ait anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. Öğrencilerin müziğe yönelik ilgi ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puanlara ait ortalamalarda en yüksek puanı, "şarkı söylemeye yönelik tutumlar" alırken en düşük puanı "çalgi çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar" almıştır. Sonuç olarak ortaöğretim öğrencilerinin müziğe yönelik tutumları adına daha fazla şarkı söylemeye yönelik tutumları varken, daha düşük çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlarının olduğu söylenebilir.

Çalışmamız sonucunda şu öneriler sunulabilir: müzik eğitimi ya da müziğe olan ilgi çocuklarda; özgüven artışı, kendini ifade etme becerisi ve yaptığı işlere daha fazla yoğunlaşmalarını sağlayabilir. Müzik ile kurulan bağ, çocukların aynı zamanda iç dünyasına da etki ederek hayal gücünün biçimlenmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, çocukların müziğe yönlendirilmesi, müziksel etkinlikler planlanıp çocukların bu etkinliklere sıklıkla katılmalarının faydalı olacağı düşünülmektedir. Araştırma, toplumsal cinsiyet bağlamında ele alındığında, erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla müziğe yönelik ilgilerinin daha fazla olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu durumda kız çocuklarının da müziğe yönelik ilgilerini artırıcı daha çok etkinlik ve programlar planlanabilir. Çocuğun müziğe olan ilgisinin artması ile bir çalgı çalması arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Bundan dolayı da çocuğun bir çalgı ile tanışması ve bunu çalmaya yönelik kurslara yönlendirilmesi ya da okul içerisinde bu tür kursların düzenlenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma ortaöğretime giden çocuklara uygulanmıştır. Benzer çalışmalar farklı eğitim kademelerinde öğrenim gören bireyler üzerinde de gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

Angı, Ç. E. (2013), "Müzik Kavramı Ve Türkiye'de Dinlenen Bazı Müzik Türleri", İdil Dergisi, Cilt 2, Sayı 10:10.

Atalay, E. (1998). Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müziğe İlişkin Tutumlarının Ölçülmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Bedir, G., Akkurt, A. (2012). "Şarkılarla Coğrafya Öğretimi". Doğu Coğrafya Dergisi. 17 (28), 303-315.

- Bowman, B.A. (1976). A Cross-Section Aldescriptive Study Of İntermediate Elementary Students' Attitudes Toward Scholl Music Activities. Unpublished Dissertation, University of Kansas. USA.
- Çilden, Ş. (2001). "Müzik, Çocuk Gelişimi Ve Öğrenme", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 21, Sayı: 1, s:4.
- Günay, E. (2006). "Müzik Sosyolojisi Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bir Bakış", İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Kamalı, C. (2017). "Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Tercihlerinin ve Bu Tercihleri Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi". Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Kılıç, I. (2016). "Ortaokul Öğrencilerinin Müzik İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi", Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt:5, Sayı:3
- Kutlay, E. (2006). "Çocuğunuza Müzik Dinlettirin", Santral Müzik, Bilgi Üniversitesi Müzik Bölümü e-dergisi http://www.santralmuzik.com/003_cocmuz.htm
- Nacakçı, Z. (2006). "İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları", Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Okay, H.H., Ataman, G.Ö., Kırtak Ad, V.N., (2015). "Müziğe Yönelik İlgili Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması". Akademik Bakış Dergisi, 51: 62-71.
- Phillips, S. L. (2003). Contributing Factors To Music Attitude in Sixth, Seventh And Eighth Grade Students. Unpublished Dissertation, The University of Iowa. USA.
- Saruhan Ş., Deniz J. (2011). "Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları", Elementary Education Online, 10(2), 695-702.
- Selanik, C. (1996). "Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni", Ankara: Doruk Yayıncılık.
- Svengalis, N.J. (1978). Music Attitude And The Preadolescent Male. Unpublished Dissertation, The University of Iowa, USA.
- Şen, Ü. S. (2016). "Müzik Estetiği Üzerine", (2. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Uçan, A. "Müzik Eğitimi-Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar Ve Türkiye'deki Durum" (Genişletilmiş 3. Basım) Arkadaş Yayınevi, Ankara, 2005, s.117.
- Yılmaz, K. (2014). "Müzik Öğretim Materyali ve Uygulama Açısından Köy Ortaokullarında Müzik Eğitiminin Durumu Üzerine Bir İnceleme". Turkish Studies, 9 (11), 613-622.